

πλείονας εγγνώμονας ψυχάς τῶν λαξευτῶν λίθων, οὗς οὗτος ἐστῆσεν εἰς τὸ ὄνομα μου, ἀφίνων τοὺς δυστυχεῖς νὰ ἀποθνήσκωσι τῆς πείνης πρὸ τοῦ οἴκου μου.»

Ο ΚΟΛΟΣΣΟΣ ΤΗΣ ΡΩΔΟΥ

Ὁ περίφημος οὗτος Κολοσσός, ὁ ἐν τοῖς ἑπτὰ καταλεγόμενος θαύμασι τῆς αρχαιότητος, ἐστῆθη ὑπὸ τῶν Ῥοδίων εἰς τὸν προστάτην αὐτῶν θεόν τὸν Ἥλιον, ἦτοι τὸν Ἀπόλλωνα, εἰς ἀνάμνησιν τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἀπὸ τῆς πολιορκίας Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας ἀνευ αποτελέσματος πολιορκήσαντος αὐτούς. Ἀναγκασθεὶς ὁ Δημήτριος νὰ συνθηκολογήσῃ ἐντὶ τῶν εἰρήνων πρὸς τοὺς Ῥοδίους, ἀνταλλάξας ἀφῆκεν αὐτοῖς πᾶσας τὰς πολιορκητικὰς μηχανάς, ὡς ἀντὶ 300 ταλάντων πωλήσαντες ἀνηλώσαν εἰς κατασκευὴν τοῦ Κολοσσού.

Τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου ἀνέλαβε καὶ ἐπεράτωσε Χάρης ὁ Διόσιος, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ ποιητὴς τοῦ Ἰαμβείου.

Τὸν ἐν Ῥόδῳ Κολοσσὸν
ἑπτὰκις δέκα
Χάρης ποιεῖ πηγεῖν ὁ
Διόσιος.

Ὁ Κολοσσός, ὃς ἦτο θαύμα ἰδέσθαι μετὰ δωδεκάτῃ ἐξακτὺν ἐστῆθη τῷ 283 ἢ τῷ 278 ἔτει πρὸ Χριστοῦ. Κατὰ τὸ Ἰαμβεῖον καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν πλείων συγγραφέων ὁ Κολοσσός εἶχεν ὕψος 70 πηγεῶν, 32 μέτρων περίπου. ἵνα δὲ ὁ ἀναγνώστης συλλάβῃ

ὅπως οὖν ἰδέαν τινὰ τοῦ μεγέθους τοῦ Κολοσσοῦ ταύτου, ἀρκεῖ νὰ μᾶθῃ ὅτι ὁ μὲν μέγας τοῦ παλῶς τοῦ ἀγάλματος ἦτο τόσον μέγας, ὥστε ὅλγοι ἐδύναντο νὰ ἐγκαταστήσωσιν αὐτόν! Οἱ δὲ ἄλλοι δάκτυλοι αὐτοῦ ἦσαν, ὡς τὰ συνήθῃ ἀγάλματα, ὅτε κατέπεσεν ὁ Κολοσσός, τὸ ἐσωτερικὸν τῶν τεμαχίων ἐξ ὧν συνίστατο, ὡμαίως πρὸς σπῆλαια, οἱ δὲ ἐγὼς τεθραύετο λίθοι ὡς βράχια.

Τοιοῦτον κολοσσίσμιον ἔργον εἶχεν ἀνάγκη τοσοῦτον ὕλικον, ὥτε κατὰ τὴν ἐκρηγαίν τιμὴν, «ἐμμελλόν» νὰ σπανίσωσι τὰ μέταλλα· τὸ γὰρ χροῖσμα τοῦ κα-

πασκευάσματος ἐγένετο χαλκούργημα τοῦ κόσμου. Πόσος δὲ χαλκός καταναλώθη μαθητόμεν ἐκ τῶν Βυζαντινῶν, οἵτινες διηγοῦμενοι τὴν πώλησιν τοῦ πεπτωκότος Κολοσσοῦ ἀναφέρουσιν ὅτι ὁ ἀγοράσας αὐτὸν ἑβραῖος ἐφόρτωσε τὰ τεμάχια ἐπὶ 900 καμήλων· ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καμήλων ὁ Σκαλίγερος ἐξάγει ὅτι ὁ Κολοσσός ἐβύγιεν 700,000—720,000 λίτρων!

Μέχρι τίνος ἐπίστευετο ὅτι τὸ ἐν τῶν σκελῶν τοῦ Κολοσσοῦ ἵστατο ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ λιμένος,

τὸ δ' ἕτερον ἐπὶ τῆς ἐτέρας, ὥστε τὰ πλοῖα μετ' ἀγαπεπταμένων ἰστίων διπρῶντο ὑπὸ τὰ σκέλη αὐτοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶνε ἀληθές, τὸ μὲν, διότι παρ' οὐδενὶ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀναφέρεται ὅτι οὕτως ἵστατο ὁ Κολοσσός, τὸ δὲ καὶ ἐνεκὰ τῆς φύσεως αὐτοῦ τοῦ πρᾶγματος. Διότι τὰ σκέλη τοῦ Κολοσσοῦ δὲν ἐδύναντο νὰ ἐξήψωσιν ἀναλόγως τοῦ ὕψους πλέον τῶν 12 μέτρων μῆκος· ἐπομένως δὲν ἐδύναντο νὰ στηθῇ ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ μεγάλου λιμένος. Πρῶτος, ὅστις ἐπενόησε καὶ ἐπλασέ τὸν μύθον ταύτον, ἦτο ὁ κατὰ τὴν 15 ἑκατονταετηρίδα ἀρχαῖος Γάλλος Vige-nère.

Ὁ Κολοσσός ἵστατο θάμβος τοῖς ὁρωσιν αὐτὸν ἐπὶ 56 ἔτη, ὅτε κατέπεσεν ἐκ τοῦ γενομένου τῷ 222 π. Χ. μεγάλῳ σεισμῷ, πρὶν καὶ ἀσθεθεῖν ἀπὸ τῶν ἐν γυνάκων κατὰ τὸν Στράβωνα πρὸς ἀνέγερ-

Ὁ Κολοσσός τῆς Ῥόδου.

τὴν Ῥόδον 3000 ταλάντα, οἵτινες ὅμως ἐυποδίζόμενοι πρὸς τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, δὲν τοῦ ἀνέστησαν, ὡς λέγει ὁ Στράβων. Βραδύτερον ὅμως φαίνεται ἐγερθεῖς ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Κατὰ Γεωργίον τὸν Σύγκελλον ὁ αὐτοκράτωρ Κόμμοδος ἀφελὼν τοῦ Κολοσσοῦ τὰ σκελετὰ ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτοῦ, ἐξήγαγε αὐτὰς πρὸς τὸν ἱερόν· οὕτως ἔμεινε πάλιν ὁ Κολοσσός, μέχρι τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντοῦ τοῦ Β', ἦτοι μέχρι τοῦ 656 μ. Χ., ὅτε ὁ στρατηγὸς Κηλίφου Ὁσμάνου τοῦ Ἀλ Μωαβίχ ἢ Μαβίας χυρίε-